

Програма LIFE – основни понятия, подготовка при разработване на проектно предложение, работа с Funding and Tenders портала

Онлайн обучение

5 февруари 2026 г.

Какво е Програма LIFE?

Единствената програма на ЕС, посветена изцяло на:

- О околна среда;
- О природа и биоразнообразие;
- О климат;
- О чиста енергия

Създадена през 1992 г.

Около 6500 финансирани проекта

Бюджет 2021–2027: 5.4 млрд. евро

Правна рамка

2021–2027

- **Регламент (ЕС) 2021/783** – основният нормативен акт, който създава Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE).
- **Работни програми (Work Programmes)** – определят приоритетните теми и конкретните покани за проектни предложения (напр. Work Programme 2025–2027). Програмата е част от по-широкия Европейски зелен пакт и целите на ЕС за устойчиво развитие и климатична неутралност.
- **Списък с приоритетни теми** – документ, който изброява приоритетните теми за конкретните покани.
- **Регламент 2024/2509** – урежда общите финансови правила, приложими за целия бюджет на ЕС, включително как се разпределят, управляват и отчитат средствата за програми като LIFE.

Структура на LIFE (2021–2027)

ОКОЛНА СРЕДА

Природа и биоразнообразие

Опазване и възстановяване на природата на Европа и спиране и обръщането на загубата на биологично разнообразие

Кръгова икономика и качество на живот

Улесняване на прехода към устойчива, кръгова, без токсични, енергийно ефективна и устойчива на климата икономика и защита, възстановяване и подобряване на качеството на околната среда

Действия по климата

Смекчаване и адаптация към изменението на климата

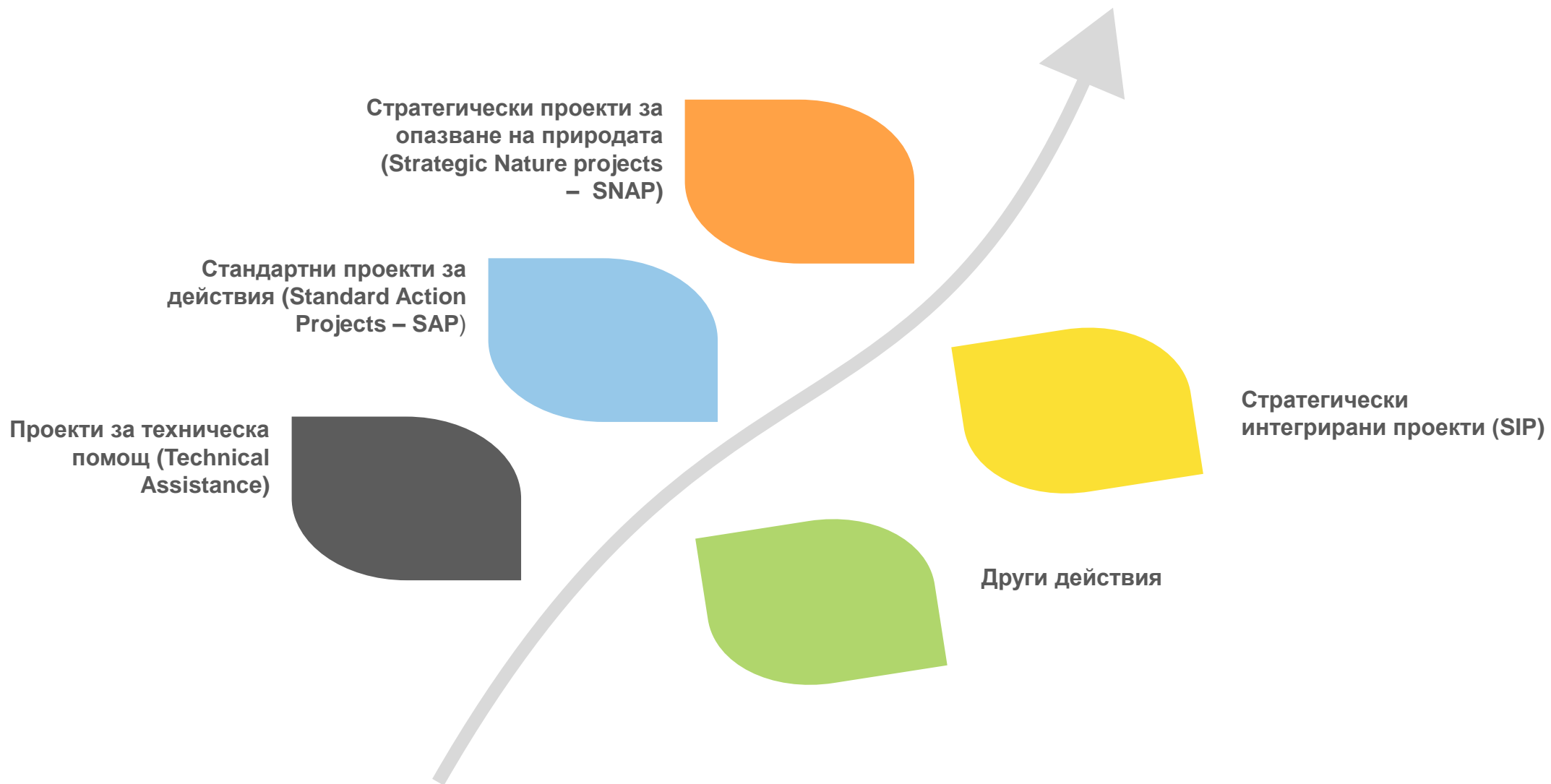
Насочена към преминаването към устойчива, енергийно ефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална по отношение на климата и устойчива икономика

Преход към чиста енергия

Подкрепя изпълнението на политиките на ЕС в областта на устойчивата енергия, по-специално, Европейският зелен пакт, Енергийния съюз и Дългосрочната стратегия за декарбонизация на ЕС до 2050

Г.

Видове проекти по LIFE

Допустими кандидати по LIFE

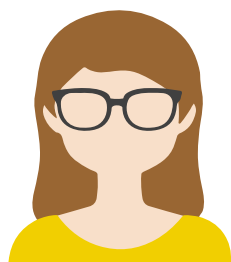
Публични органи

- министерства и държавни администрации;
- общини и областни администрации;
- публични агенции и институции.

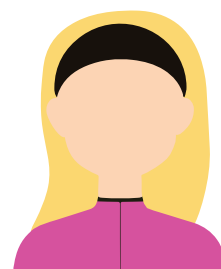

Юридически лица – частни и публични

- предприятия;
- консултантски и инженерни компании;
- изследователски и научни организации;
- университети.

Неправителствени организации

Международни организации

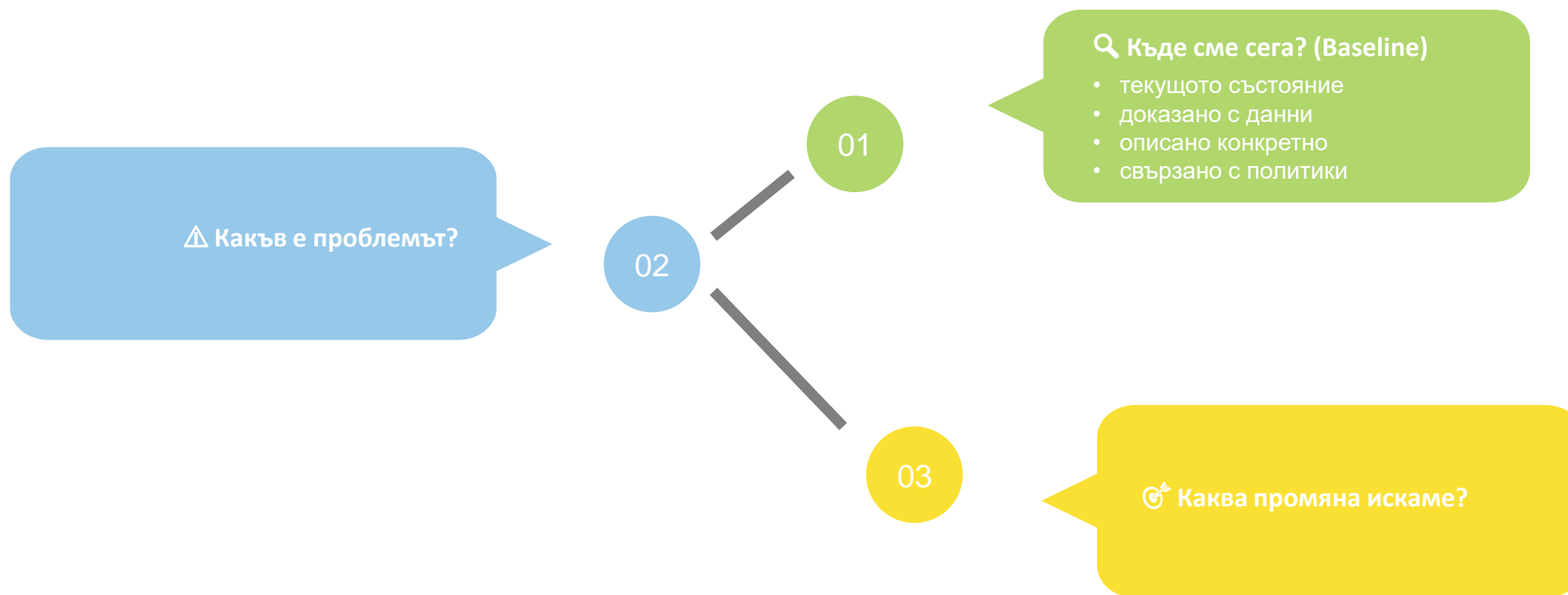

✗ Физически лица – недопустими

Подготовка на проектно предложение

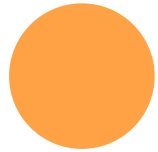
От идея към проект – анализ на изходното положение (baseline)

Релевантност и съответствие с поканата

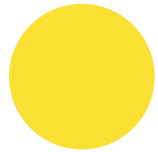

Цели и очаквани резултати

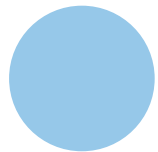
Обща цел – „голямата картина“

- по-абстрактна;
- ясно свързана с подпрограмата;
- формулирана в духа на целите на LIFE.

Специфични цели – каква промяна ще постигне проектът

- директно свързани с проблема и baseline-a;
- реалистични в рамките на проекта;
- ясно различни една от друга.

Очаквани резултати – какво ще имаме в края

- конкретни;
- измерими;
- директен резултат от дейностите.

Устойчивост и дългосрочно въздействие

По време на проекта

След края на проекта

Възпроизвеждане /
мащабиране

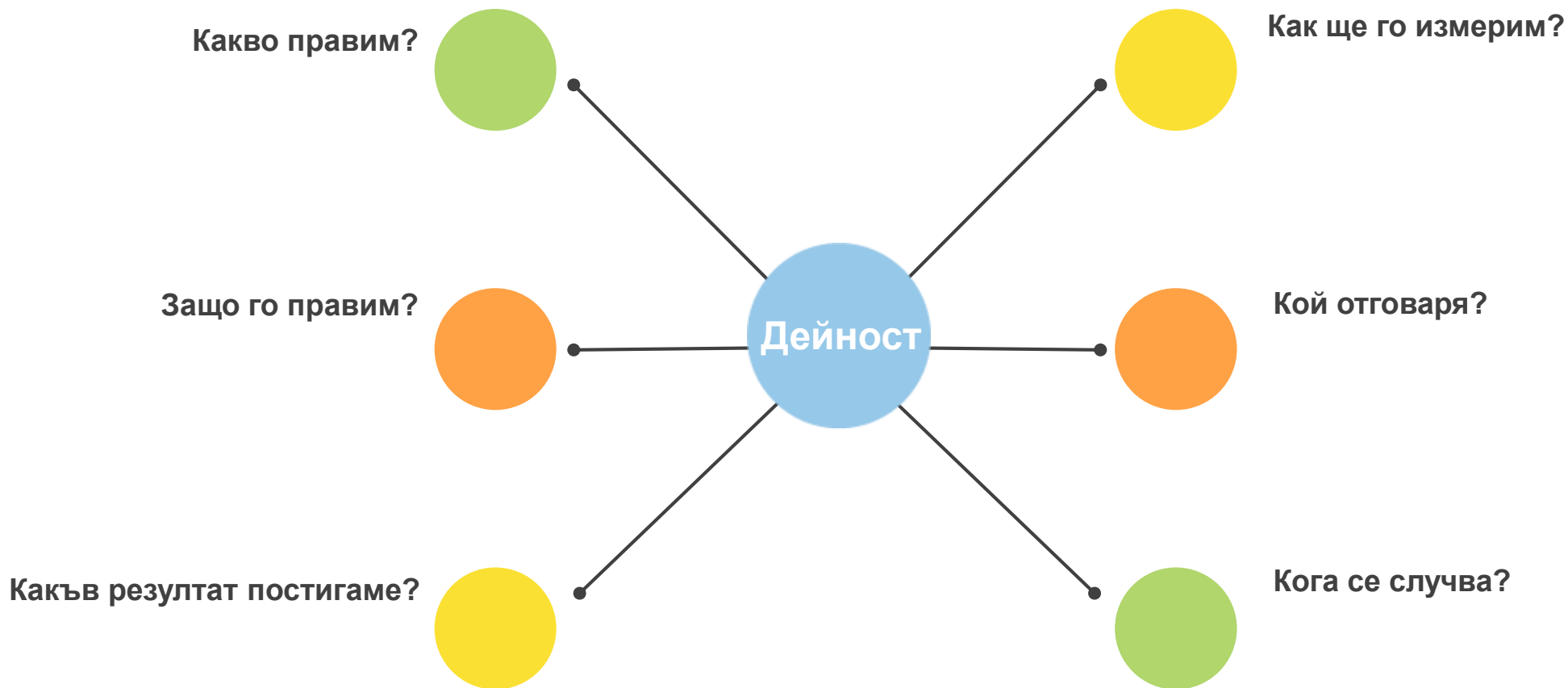
Проектите по LIFE следва да:

- имат ефект след края на финансирането;
- създават устойчиви резултати
- могат да бъдат възпроизведени
- подпомагат политики на ЕС

Деятности в LIFE проекта

Как изглежда добре формулирана LIFE дейност?

Резултати и индикатори

Резултатите показват какво се постига

Те са конкретната промяна, която настъпва вследствие на дейностите.

Индикаторите показват как доказваме какво сме постигнали

Те позволяват:

- да се проследи напредъкът;
- да се докаже изпълнението;
- да се сравни планирано с постигнато.

Бюджет в LIFE

Бюджетът следва дейностите

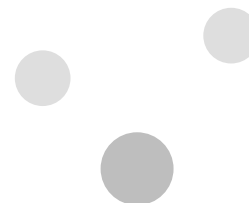
Допустими са само реални и необходими разходи

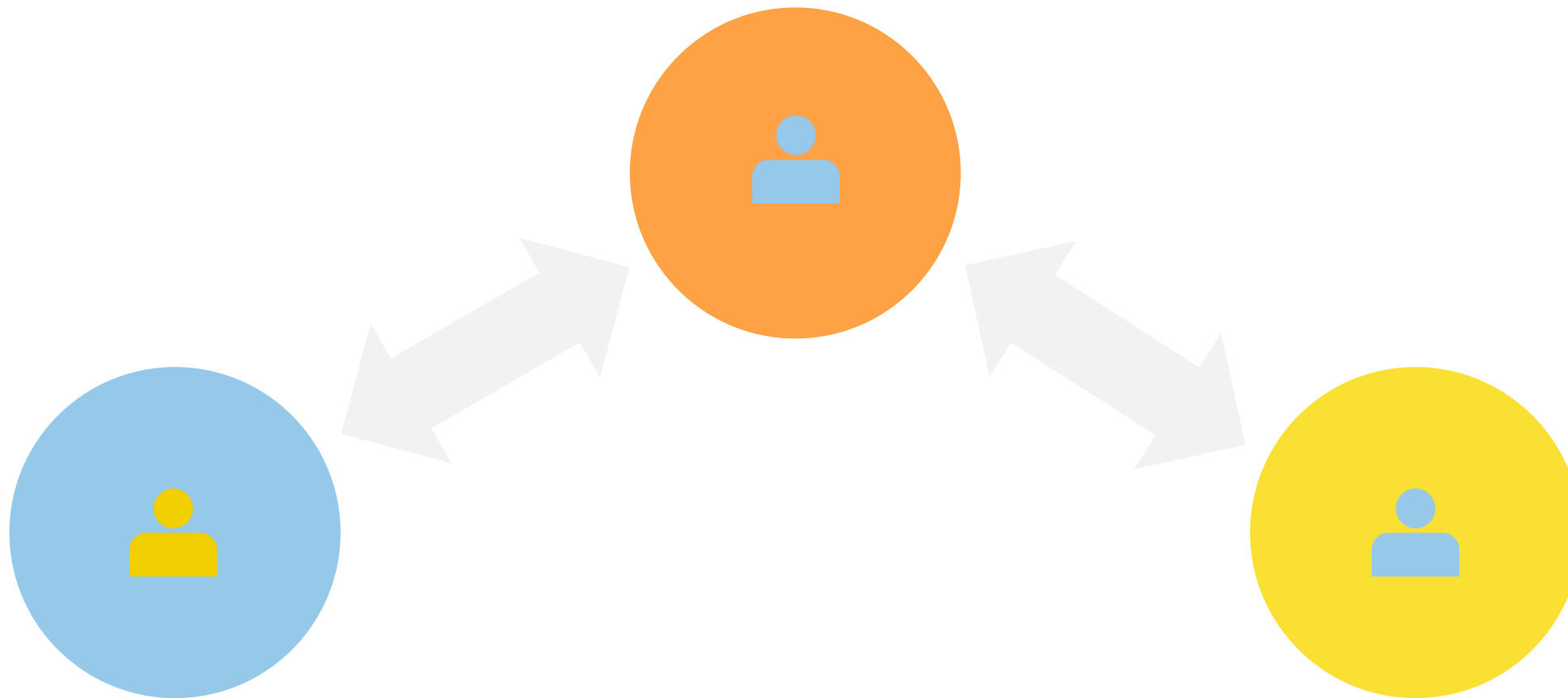
Няма „скрити“ или „резервни“ разходи

Бюджетът се оценява като част от качеството на проекта

Партньорство и роли в LIFE проект

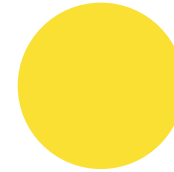
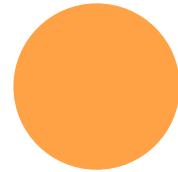

EU Funding & Tenders Portal – къде и как кандидатстваме по LIFE

Регистрация и роли във Funding & Tenders портала

EU Login – личен профил

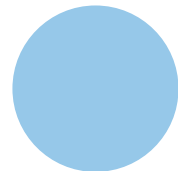
Не се допуска използването на общи имейли от типа info@, office@ и т.н. Това е честа причина за проблеми при достъпа.

Роли в портала

- Project Coordinator (PCo);
- Participants / Beneficiaries;
- LEAR – Legal Entity Appointed Representative;
- Други роли

Регистрация на организация – PIC номер

Структура на проектното предложение във Funding & Tenders

Part A

Административни и структурирани данни.

Part B

Съдържанието на проекта

! Ограничения в страниците и символите

! Не трийте инструкциите

Приложения

Detailed Budget Table

[proposal acronym]

6 Staff effort allocation

Fill in the effort per work package and Beneficiary/Affiliated Entity.
Please indicate the number of person-months over the whole duration of the planned work.
Adapt the columns to the number of work packages in your proposal.
Identify the work-package leader for each work package by showing the relevant person-month figure in bold.

Participant Number/Short Name	WP1	WP2	WP3	WP4	WP5	WP6	WPx...	Total
1.								0
2.								0
Total person-months	0	0	0	0	0	0	0	0

14 Personnel costs

Present your estimated "Personnel costs" split into 3 categories as per the table below. If you do not have any personnel costs falling under "A.4 SME owners and natural person beneficiaries" or "A.5 Volunteers", all personnel costs should be budgeted under "A1. Employees (or equivalent); A2. Natural persons under direct contract and A3. Seconded Persons".

Participant Number/Short Name	Country	Number of person months (staff effort per beneficiary)	Average monthly salary rate	A1. Employees (or equivalent); A2. Natural persons under direct contract and A3. Seconded Persons (costs)	A.4 SME owners and natural person (sole trader) beneficiaries (Unit costs in €)	Subtotal personnel costs without volunteers (A1+A2+A3+A4) must be the same as in part A section 3	A.5 Volunteers (Unit costs) must be the same as in part A section 3	Total Personnel costs
1.		0	#DIV/0!			0 €		0 €
2.		0	#DIV/0!			0 €		0 €
Total		0 €		0 €	0 €	0 €	0 €	0 €

22 Subcontracting

Give details on subcontracted action tasks (if any) and explain the reasons why (as opposed to direct implementation by the participants).
Subcontracting — Subcontracting means the implementation of action tasks, i.e. specific tasks which are part of the action and are described in Annex 1 of the Grant Agreement

Participant Number/Short Name	Subcontract Description	Cost (€)	WP	Justification (Why is subcontracting necessary?)
	Total estimated costs	0 €		

If subcontracting for the entire project goes beyond 30% of the total eligible costs, give specific reasons.

Insert text

31 Other direct costs

Please complete the table below for each participant. It required add further tables at the end of this work sheet (one per participant).
Please ensure that the information provided is sufficient to assess the relevance of the costs in relation to the activities proposed. For major cost items add lines below, in order to provide a detailed breakdown within one cost category.

Participant Number/Short Name (1)	Cost (€)	Justification
Travel & subsistence		
Equipment (incl. infrastructure)		
Other goods, works and services		
Financial support to third parties		
Land purchase		
Total	0 €	

Home > Funding > Calls for proposals

Calls for proposals

Calls for proposals are funding opportunities issued by the European Union institutions, agencies and bodies. These are direct financial contributions, known as grants, that are awarded to third-party beneficiaries (e.g., research organisations, public entities, non-governmental organisations, and private companies) to engage in activities that serve EU policies.

[More details](#)

Filters

3 item(s) found

Calendar icon RSS icon Sort by... [dropdown] [arrow]

Quick search

Select... [search icon]

Programme **Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)** [close]

2021 - 2027 [dropdown]

Programme for the Environm... [dropdown]

LIFE-2024-SAP-CLIMA [dropdown]

Submission status [dropdown]

All filters

- Climate Governance and Information**
 LIFE-2024-SAP-CLIMA-GOV | Call for proposal
 Opening date: 18 April 2024 | Next deadline: 17 September 2024 | Single-stage
 Programme: **Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)** | Type of action: **LIFE Project Grants**
Open For Submission
- Climate Change Mitigation**
 LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCM | Call for proposal
 Opening date: 18 April 2024 | Next deadline: 17 September 2024 | Single-stage
 Programme: **Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)** | Type of action: **LIFE Project Grants**
Open For Submission
- Climate Change Adaptation**
 LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCA | Call for proposal
 Opening date: 18 April 2024 | Next deadline: 17 September 2024 | Single-stage
 Programme: **Programme for the Environment and Climate Action (LIFE)** | Type of action: **LIFE Project Grants**
Open For Submission

Climate Change Adaptation

LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCA

Topic Call for proposal

Internal navigation

- General information
- Topic description
- Conditions and documents
- Partner search announcements
- Start submission
- Topic Q&As
- Get support
- Call updates

General information

Programme
Programme for Environment and Climate Action (LIFE) [Budget overview](#)

Call
[LIFE Subprogramme Climate Action \(LIFE-2024-SAP-CLIMA\)](#)

Type of action LIFE-PJG LIFE Project Grants	Type of MGA LIFE Action Grant Budget-Based [LIFE-AG]	Open For Submission
---	--	-------------------------------------

Deadline model single-stage	Opening date 18 April 2024	Deadline date 17 September 2024 17:00:00 Brussels time
---------------------------------------	--------------------------------------	--

Topic description

ExpectedOutcome:
Efficient delivery of the quantified objectives by end of the project

Objective:...

[Show more](#)

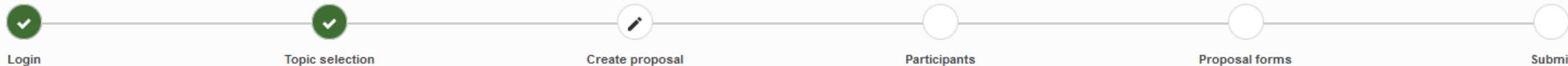
Topic conditions and documents

Conditions

1. **Admissibility conditions:** described in section 5 of the [call document](#)

Proposal page limits and layout: described in [Part B of the Application Form](#) available in the Submission System

2. **Eligible countries:** described in section 6 of the [call document](#)

Create proposal

Deadline
 17 September 2024 17:00:00 Brussels Local Time
 152 days left until closure

Call data
 Call: LIFE-2024-SAP-CLIMA
 Topic: LIFE-2024-SAP-CLIMA-CCA
 Type of action: LIFE-PJG
 Type of MGA: LIFE-AG

Warning: Topic and type of action can only be changed by creating a new proposal.

Download Part B templates

 Download part B templates

Support & Helpdesk

 Online Manual

 IT How To

 IT Helpdesk

 FAQ

Service Desk:

 EC-FUNDING-TENDER-SERVICE-DESK@ec.europa.eu

 +32 2 29 92222

Warning: Please submit your proposal at the latest **48 hours before the deadline** (to avoid system congestion or system incompatibility issues). Late proposals will not be accepted. Don't wait until the end because you are worried about confidentiality – we will not open the proposals before the deadline. [Close](#)

You can submit the proposal as many times as you wish up until the deadline. Each new submitted version will replace the previous one.

Find your organisation

PIC *

Short name *

Organisations you have been previously associated with. (Click to select)

Your role

Please indicate your role in this proposal *

Main contact

Contact person

Your proposal

It will appear also in the "General Information" section of the Application Form Part A and can also be updated there.

Acronym *

Short Summary *

Важно за четене (посещаване)

- Регламент (ЕС) 2021/783;
- 2025-27 work programme for the implementation of the LIFE programme;
- List of priority topics (2025-2027);
- Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509;
- Сайт на CINEA: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en;
- Сайт на НЗК: <https://www.life-bulgaria.bg/>, e-mail: lifencp@moev.government.bg;

- Funding and Tenders: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/participant-register>
- Онлайн ръководство за работа с портала: chrome-extension://efaidnbnmnibpcjpcglclefindmkaj/https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/om_en.pdf;

- Поканите за кандидатстване (публикуват се ежегодно, обикновено през м. април)

Благодаря за вниманието !

Презентацията и проведеното обучение по нея са в изпълнение на проект „Изграждане на капацитет за промотиране, обучение, разработване на политики и подкрепа в България“ (Capacity Building for Promotion, Training, Policy Development and Support in Bulgaria“ - LIFE21-CAP-BG-Life BG PRACTICES), финансиран по програмата LIFE на ЕС.